

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2017. szeptember 18.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2013/0304 (COD)

10537/17
ADD 1

CORDROGUE 86
DROIPEN 91
JAI 624
SAN 265
CODEC 1103

TERVEZET – A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács álláspontja első olvasatban a 2004/757/IB tanácsi kerethatározatnak a kábítószer fogalommeghatározása új pszichoaktív anyagokkal való kiegészítése céljából történő módosításáról és a 2005/387/IB tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI IRÁNYELV elfogadása céljából

– *Tervezet – A Tanács indokolása*

I. BEVEZETÉS

A Bizottság 2013. szeptember 17-én benyújtotta a 2004/757/IB kerethatározat módosításáról szóló irányelvjavaslatot (az új pszichoaktív anyagokról szóló javasolt irányelv) és az új pszichoaktív anyagokról szóló rendeletjavaslatot (az új pszichoaktív anyagokról szóló javasolt rendelet).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2014. január 21-én elfogadta az új pszichoaktív anyagokról szóló javasolt irányelvre és javasolt rendeletre vonatkozó véleményét.

Az Európai Parlament a 2014. április 17-i plenáris ülésén elfogadta a javasolt irányelvre és a javasolt rendeletre vonatkozó, első olvasatban kialakított álláspontját.

A COREPER 2015. május 27-én úgy határozott, hogy az új pszichoaktív anyagokról szóló javasolt rendeletről a továbbiakban úgy kell folytatni a megbeszéléseket, hogy nem az EUMSZ 114. cikkét (a belső piac működésének javítása), hanem az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdését (büntetőjog) tekintik jogalapnak.

A COREPER 2016. április 6-án másodszor is megbeszélést folytatott e kérdésről, és megerősítette, hogy a jogalapot az EUMSZ 83. cikkére, a jogszabály formáját pedig irányelvre kell változtatni. A Bizottság felkérést kapott, hogy nyújtson be javaslatot a Kábítószer és Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontja (EMCDDA) alapító rendeletének módosítására vonatkozóan, és a korai előrejelző rendszerre, valamint a kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó rendelkezéseket illessze be abba.

A Bizottság ennek megfelelően 2016. augusztus 30-án benyújtotta az EMCDDA-rendelet módosításáról szóló rendeletjavaslatot, amelyet a kábítószerekkel foglalkozó horizontális munkacsoport a 2016. szeptember 7-i, a 2016. szeptember 21–22-i, a 2016. október 11–13-i, valamint a 2016. november 9-i ülésén vizsgált meg.

A Tanács (IB) 2016. december 8–9-én általános megközelítést fogadott el az új pszichoaktív anyagokról szóló javasolt irányelvre és javasolt rendeletre vonatkozóan (14810/1/16 REV 1 és 14809/1/16 REV 1).

A Tanács egyúttal megbízta az elnökséget, hogy kezdjen tárgyalásokat az Európai Parlamenttel annak érdekében, hogy az új pszichoaktív anyagokról szóló javasolt irányelvről és javasolt rendeletről megállapodás szülessen.

A máltai elnökség idején három alkalommal került sor háromoldalú egyeztetésre. 2017. május 29-én végleges kompromisszum született, és az új pszichoaktív anyagokról szóló javasolt irányelvnek és javasolt rendeletnek az intézményközi tárgyalásokat követően kialakult szövegét (9567/17 és 9566/17) 2017. május 31-én benyújtották a COREPER-hez.

A LIBE bizottság 2017. június 8-án szavazást tartott, és jóváhagyta az új pszichoaktív anyagokról szóló javasolt irányelvnek és javasolt rendeletnek az intézményközi tárgyalásokat követően kialakult szövegét. Az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság (LIBE) elnöke, Claude MORAES levelet intézett az Állandó Képviselők Bizottsága elnökének az új pszichoaktív anyagokról szóló javasolt irányelvvel kapcsolatban, melyben jelezte, hogy amennyiben ezt a szöveget a Tanács hivatalosan továbbítja az Európai Parlamentnek mint a Tanácsnak a szóban forgó jogalkotási javaslatra vonatkozó első olvasatbeli álláspontját, ő javasolni fogja a LIBE bizottság tagjainak, majd a plenáris ülésnek, hogy a Tanács első olvasatbeli álláspontját a Parlament második olvasatban módosítás nélkül fogadja el, miután a szöveget a két intézmény jogász-nyelvészei ellenőrizték.

2017. június 20-án a Tanács (Általános Ügyek) politikai megállapodást ért el az új pszichoaktív anyagokról szóló javasolt irányelvvel kapcsolatban. Az új pszichoaktív anyagokról szóló javasolt irányelvnek és javasolt rendeletnek a szövegét a jogász-nyelvészek ezt követően ellenőrizték.

II. CÉL

Az Unió területén gyakran megjelennek az ENSZ-egyezmények alapján jegyzékbe vett anyagok hatását imitáló új pszichoaktív anyagok, amelyek azután gyorsan el is terjednek. Egyes új pszichoaktív anyagok súlyos közegészségügyi, illetve súlyos közegészségügyi és társadalmi kockázatokat jelentenek. Az új pszichoaktív anyagokról szóló javasolt irányelv és javasolt rendelet célja, hogy az eddig alkalmazott – vagyis a 2005/387/IB tanácsi határozat által létrehozott – rendszerhez képest gyorsabban és hatékonyabban fel lehessen lépni uniós szinten az ilyen új pszichoaktív anyagokkal szemben.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

Az új pszichoaktív anyagokról szóló javasolt irányelvnek és javasolt rendeletnek számos elemét alaposan meg kellett vitatni ahhoz, hogy megállapodásra sikerüljön jutni: felhatalmazáson alapuló/végrehajtási jogi aktusok alkalmazása a kábítószer fogalommeghatározásának a legveszélyesebb új pszichoaktív anyagokkal való kiegészítése céljára, a nemzeti szintű intézkedések végrehajtására megszabott határidő, a kockázatértékelési jelentés elkészítését kiváltó tényezők.

Felhatalmazáson alapuló jogi aktusok

Az intézményközi tárgyalások legsarkalatosabb pontja az volt, hogy a kábítószer fogalommeghatározását felhatalmazáson alapuló vagy végrehajtási jogi aktusok révén egészítsék ki új pszichoaktív anyagokkal. A Tanács azon a véleményen volt, hogy erre a célra a végrehajtási jogi aktus a legmegfelelőbb eszköz, míg a Parlament úgy vélte, hogy ez a kérdés szorosan kapcsolódik a polgárok egészségének kérdéséhez, ezért helytelen lenne kizárni a Parlamentet az ezzel kapcsolatos döntéshozatalból. A Parlament kérte, hogy a Tanács vonja be őt az arra vonatkozó döntések meghozatalába, hogy a kábítószer fogalommeghatározását kiegészítik-e új pszichoaktív anyagokkal. Az intézményközi tárgyalások keretében folytatott hosszas megbeszélések követően a Tanács beleegyezett, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén egészítsék ki a kábítószer fogalommeghatározását új pszichoaktív anyagokkal, cserébe a Parlament elfogadta az új pszichoaktív anyagokra vonatkozó jogszabályok több, a Tanács által javasolt fontos változtatását.

A nemzeti szintű intézkedések végrehajtására megszabott határidő

A Tanács a Bizottság eredeti javaslatához képest azt javasolta, hogy a valamely konkrét új pszichoaktív anyag betiltását célzó nemzeti intézkedések végrehajtására megszabott határidő rövidebb legyen, azaz egy év helyett csak hat hónap álljon rendelkezésre azt követően, hogy elfogadásra kerül a kábítószer fogalommeghatározásának az adott új pszichoaktív anyaggal való kiegészítéséről szóló, felhatalmazáson alapuló jogi aktus. A Parlament e határidő további, három hónapra való lerövidítését szorgalmazta. A tárgyalások eredményeképpen a Parlament beleegyezett, hogy a nemzeti intézkedések végrehajtására megszabott határidő hat hónap legyen, hogy az egyes tagállamok eltérő jogrendszeréhez mérten minden tagállamnak elegendő idő álljon rendelkezésére.

A kockázatértékelési jelentés elkészítését kiváltó küszöbérték

A Parlament úgy vélte, hogy a valamely új pszichoaktív anyagról készített közös jelentés kiadását követően esetlegesen készítendő kockázatértékelési jelentés tekintetében a Tanács által előírányzott küszöbérték túl magas („amennyiben a bevezető jelentés olyan jelzéseket tartalmaz, amelyek arra engednek következtetni, hogy az adott anyag súlyos közegészségügyi kockázatokat vagy közegészségügyi és társadalmi kockázatokat jelenthet”). A kérdésről folytatott megbeszélések alapján a Parlament elfogadta az előírányzott küszöbértéket, mivel az csak a súlyos kockázat lehetőségére/felmerülésére, nem pedig fennállásának tényére utal, és mivel ezt a küszöbértéket össze kell kapcsolni az arra vonatkozóan előírányzott kritériumokkal, hogy a kábítószer fogalommeghatározását kiegészítsék valamely új pszichoaktív anyaggal (melyek szerint az új pszichoaktív anyag(ok) „súlyos közegészségügyi és adott esetben társadalmi kockázatot jelent(enek) uniós szinten”).

IV. ÖSSZEGZÉS

A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja tükrözi a Tanács és az Európai Parlament közötti tárgyalások során – a Bizottság közreműködésével – kialakított kompromisszumot. Elfogadásukat követően az új pszichoaktív anyagokról szóló javasolt irányelv és az új pszichoaktív anyagokról szóló javasolt rendelet felváltja az eddig alkalmazott – vagyis a 2005/387/IB tanácsi határozat által létrehozott – rendszert, új keretet nyújtva a legveszélyesebb új pszichoaktív anyagokkal szembeni uniós fellépéshez. Az új szabályozás révén felére csökken az ahhoz szükséges idő, hogy uniós szintű ellenőrzési intézkedések alá vonják a legveszélyesebb új pszichoaktív anyagokat.